

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Ἀριθ. 9.

Σάββατον 4/16 Φεβρουαρίου 1878.

Τιμὴ 3 χαρτόγραφα.

Κωνσταντινούπολις, 3/15 Φεβρουαρίου.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ.

Ἐγνώσθησαν ὀριστικῶς πλέον καὶ ἐπισήμως αἱ ἐπὶ τὸ καινοφανέστερον βάσεις εἰρήνης ἀποκληθείσαι, αἵτινες συνυπεγράφησαν ἐν Ἀδριανουπόλει μεταξὺ τοῦ ῥωσικοῦ στρατηγείου καὶ τῶν ὀθωμανῶν πληρεξουσίων Σερβέρ καὶ Ναμικ πασσᾶ, ὡς καὶ ἡ περὶ ἀνακωχῆς σύμβασις. Καὶ αἱ μὲν βάσεις τῆς εἰρήνης δημοσιεύονται ὑπὸ τῆς Ἐπισήμου Ἐφημερίδος τῆς Πετροπόλεως, οὐδαμῶς δὲ διαφέρουσιν ἐκείνων ἃς ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ τελευταίῳ ἡμῶν ἀριθμῷ, ἐκ τῶν μόνον ὅτι ἐπιπροστίθενται οἱ ἐπόμενοι τρεῖς ὅροι :

Μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῶν οὐσιωδῶν τούτων βάσεων, οἱ τοῦρκοι πληρεξούσιοι θ' ἀπέλθωσιν εἰς Σεβαστούπολιν ἢ Ὀδησόν, ὅπως διαπραγματευθῶσι περὶ τῶν προκαταρκτικῶν ὄρων.

Ἄμα τῶν βάσεων τούτων δεκτῶν γενομένων ἄρξονται διαπραγματεύσεις περὶ ἀνακωχῆς ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν τοῦ πολέμου, θὰ διακοπῶσι δὲ προσωρινῶς αἱ ἐχθροπραξίαι.

Εἰς τοὺς δύο ῥώτσους ἀρχιστρατήγους ἐπιφυλάσσεται τὸ δικαίωμα τοῦ συμπληρῶσαι τὰς ἀνωτέρω βάσεις καὶ ἰδίᾳ ὀρίσαι τὰ στρατηγικὰ σημεῖα, ἅπερ δεόν νὰ ἐκκενωθῶσιν ὡς ἐγγύησις τῆς εἰλικρινείας τῶν εἰρηρικῶν διαθέσεων τῆς Πύλης.

Περὶ δὲ τῶν ὄρων τῆς ἀνακωχῆς τὸ ἐπίσημον τηλεγράφημα τοῦ μεγάλου δούκος Νικολάου ἐξ Ἀδριανουπόλεως φέρει μόνον τὰ ἐπόμενα :

Ἡ Τουρκία αἶρει τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ Εὐξείνου καὶ ἀνακηρύσσει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου. Οἱ Τοῦρκοι ἐκκενοῦσιν, ἐπιτρέποντος τοῦ πάγου, τὸν

Σουλινᾶν, τὸ Ῥουσσούκιον, τὴν Σιλιστρίαν καὶ τὴν Βιδύνην, οἱ δὲ Ῥῶτσοι ἀφίνουσιν ἐλευθέραν τὴν ποταμοπλοίαν τοῦ Δουνάβου. Ὁ ῥωσικὸς στρατὸς θὰ κατέχη τὰς ἐπομένας παραλίαις χώρας ἐν τῷ Εὐξείνῳ τὰς ἀπὸ τῶν ῥωσικῶν μεθορίων μέχρι Βαλταϊκίου, ἀπὸ Μεσημβρίας μέχρι Δέρκων καὶ τοὺς λιμένας Πύργου καὶ Μηδείας ἐν τῇ Προποντίδι τὰς ἀπὸ μεγάλου Τσεκμετζὶ μέχρι Σάρκιο (Περιπτώσεως) ἐν τῷ Αἰγείῳ τὰς ἀπὸ Αἴνου μέχρι Μάκρης. Οἱ τουρκικοὶ σιδηρόδρομοί εἰσιν ἐλεύθεροι εἰς τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων ἐλευθέρᾳ ἐπίκειται καὶ ἡ εἰς τοὺς λιμένας ἀποστολὴ ταιούτων, ἐξαίρεσει μόνον τῶν πολεμικῶν λαθρεμπορευμάτων. Ἀποκαθίσταται ἡ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ὀδητοῦ.

Τὰ ὀνομαζόμενα ἀνωτέρω παράλια καθορίζουσι τὴν ὀροθετικὴν τῆς ἀνακωχῆς ζώνην διὰ τὴν πρωτεύουσαν καὶ διὰ τὰ ὄχυράματα Καλλιπόλεως. Γραμμὴ ἀγομένη ἀπὸ τῶν Δέρκων καὶ Ἄκ Βουνάρ ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου μέχρι Μεγάλου Τσεκμετζὶ ἐν τῇ Προποντίδι εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα χιλιαμέτρων ἀπὸ τῆς πρωτεύουσης ἦν τὸ ὄριον τῆς ῥωσικῆς κατοχῆς. Ἐντὸς τῆς κατοχῆς ταύτης εἰσὶ καὶ τὰ πλείστα τῶν ὄχυρωμάτων, ὧν τὰ λοιπὰ εὐρισκόμενα ἐντὸς τῆς οὐδετέρας ζώνης ὀρισθείσης εἰς δέκα χιλιαμέτρων μῆκος. Καὶ ἀπὸ τῶν ὄχυρωμάτων δὲ τῆς Καλλιπόλεως οἱ Ῥῶτσοι κατέχοντες τὴν Περίττασιν ἀπέχουσι 30 μόνον χιλιάμετρα.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν ὄρων τούτων εἰκάζεται οὐχὶ ἀλόγως ὅτι ὑπάρχουσι καὶ μυστικοί τινες, οὓς ὑπονοοῦσαι ἢ τε Ἀγγλία καὶ ἢ Αὐστρία ἔλαβον ἐνεργὸν στάσιν. Τιοιοῦτοι λέγονται ἢ εἰς τὴν Ῥωσσίαν παραχώρησις τοῦ ὀθωμανικοῦ

στόλου πρὸς λογαριασμόν τῆς πολεμικῆς ἀποζημιώσεως, ἢ κατοχῆ τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Θράκης συμπεριλαμβανούσης καὶ τὴν Καλλιπόλιν ὑπὸ ῥωσικῶν στρατευμάτων ἐπιτριετίαν ἢ μέχρι τῆς ἀποτίσεως τῆς πολεμικῆς ἀποζημιώσεως, τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς Ῥωσσίας εἰς τὴν ἐλευθεροπλοίαν τοῦ Ἑλλάσποντου καὶ τοῦ Βοσπόρου καὶ τελευταίον ἢ ἐν ἐνδεχομέναις περιπτώσεσι κατὰ ληψίς ὑπὸ τῶν Ῥώσσιων τῆς Κων/πόλεως καὶ τῆς Καλλιπόλεως. Οἱ ὑποτιθέμενοι οὔτοι μυστικοὶ ὄροι καὶ ἡ ῥωσικὴ ὁροθεσίς τῆς Βουλγαρίας, ὡς καὶ ἡ ἀπαίτησις τῆς Ῥωσσίας ὅπως λάβῃ ὀπίσω τὴν Βεσσαραβίαν ἐξήγειραν πλέον παρά ποτε τὰς ὑπονοίας τῶν δύο τούτων δυνάμεων καὶ κατέστησαν τὰ μάλιστα ἐνεργὸν τὴν στάσιν αὐτῶν. Καὶ ἡ μὲν ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἐπιτυχοῦσα διὰ μεγίστης πλειονοψηφίας διὰ ψήφων 328 κατὰ 124, τὴν ἐπιψήφισιν τῆς αἰτηθείσης συμπληρωτικῆς πιστώσεως τῶν ἑξῆς ἐκτομμυρίων λιρῶν στεργλινῶν διέταξεν ἀμέσως τὸν στόλον αὐτῆς νὰ εἰσπλεύσῃ τὸν Ἑλλάσποντον. Ἄδεια πρὸς τοῦτο ἐζητήθη παρὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας κυρίου Λαγιάρδου τὴν παρελθούσαν κυριακὴν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ εἰσπλους τοῦ στόλου σκοπὸν ἔχει τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐνταῦθα ἄγγλων ὑπηκόων. Ἄλλ' ἡ Ὑψ. Πύλη μὴ ἀποδεχομένη τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἀναφερομένη εἰς τὰς συνθήκας καὶ εἰς τὴν τελευταίαν μετὰ τῆς Ῥωσσίας συνεννόησιν ἠρνήθη ἀπολύτως τὴν ἄδειαν ταύτην ἐπειποῦσα ὅτι δὲν θ' ἀντιστῆ μὲν διὰ τῆς βίας εἰς τὸν εἰσπλον ἀλλὰ θὰ διαμαρτυρηθῆ κατὰ τῆς ἀθετήσεως τῶν συνθηκῶν. Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἀνέστειλε τὸν εἰσπλον τοῦ στόλου ὅπως ἀνενεχθῆ εἰς τὴν κυβέρνησιν αὐτοῦ, ἥτις αὐστηρότερον καὶ ἐντονώτερον ἐπανελάβε τὴν διαταγὴν τοῦ εἰσπλου τοῦ στόλου. Πράγματι δὲ ὁ στόλος ἤρξατο διαβαίνων τὸν Ἑλλάσποντον ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς τετάρτης, καθ' ἣν δ' ὄραν γράφομεν, πέντε ἀγγλικὰ θωρηκτὰ εἰσιν ἠγκυροβολημένα μ. ταξὺ Χάλκης καὶ Πριγκήπου.

Ὁ εἰσπλους οὗτος τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου περιέπλεξε φοβερῶς τὰ πράγματα καὶ τὴν θέσιν τῆς Τουρκίας. Ἄμα γνωσθείσης τῆς εἰδήσεως ταύτης ἐν τῷ ῥωσικῷ στρατηγείῳ, ἀπεστάλη ἐνταῦθα μετ' ἰδιαιτέρως ἀποστολῆς ὁ ἄλλοτε πρῶτος διερμηνεὺς τῆς ῥωσικῆς πρεσβείας κ. Ὀνού. Ὁ ῥώσσος ἀπεσταλμένος ἀφικόμενος τὴν τρίτην ἀνεκοίνωσεν, ὡς ἐγνώσθη, ὅτι, ἐὰν μὲν δοθῆ ἄδεια εἰσπλου εἰς τὸν ἀγγλικὸν στόλον, ἡ Ῥωσσία θὰ προβῆ εἰς κατοχὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐὰν δὲ δὲν χορηγηθῆ μὲν ἡ ἄδεια, ἀλλ' ὁ στόλος εἰσέλθῃ διαμκρτυρομένης τῆς Τουρκίας ἡ Ῥωσσία πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς θὰ λάβῃ προσωρινὴν καὶ φιλικὴν κατοχὴν τῶν περὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἐν τῇ δυσχερεὶ καὶ ἀκροσφαλεὶ ταύτῃ θέσει μέγχα συνεκλήθη τὴν τετάρτην ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σουλτάνου ἐν τοῖς ἀνακτόροις συμβούλιον, ἐν ᾧ παρήσαν ἐκτός τῶν ὑπουργῶν καὶ οἱ πρῶτοι ὑπουργοί, οἱ πρόεδροι καὶ ἀντιπρόεδροι τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς, γερουσιασταὶ τινες καὶ βουλευταί. Ἐν τῷ συμβουλίῳ πολὺς περὶ τῶν ζητημάτων τούτων ἐγένετο λόγος, ἀπερρασίσθη δὲ ν' ἀποσταλῆ παρὰ τῷ μεγάλῳ δουκὶ ὁ Ναμίκ πασσᾶς ὅπως συνεννοηθῆ μετ' αὐτοῦ ποῖα τὰ ἐννοούμενα διὰ τῆς λίαν ἀορίστου φράσεως τὰ περὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὧν τὴν κατοχὴν ζητεῖ ἡ Ῥωσσία. Ὁ ὑπουργὸς ἀπῆλθεν ἐντεῦθεν τὴν τετάρτην μεταβαίνων εἰς Ἀδριανούπολιν παρὰ τῷ μεγάλῳ δουκί.

Κατ' ἄλλην ἔκδοσιν ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ἐτηλεγράφησεν αὐτὸς οὗτος εἰς τὸν Σουλτάνον ὅτι ἀπέναντι τοῦ εἰσπλου τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου τὰ στρατεύματα αὐτοῦ θὰ καταλάβωσι τὴν Κωνσταντινούπολιν. Τὸ συμβούλιον ἀπεφάσισε νὰ ὑπογράψῃ πρακτικὸν, δι' οὗ ἀποδέχεται κατ' ἀνάγκην τὴν κατοχὴν ταύτην, ἀπεστάλη δὲ ὁ Ναμίκ πασσᾶς ὅπως μετὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς συμφωνήσῃ περὶ τινῶν λεπτομερειῶν σχετικῶν πρὸς τὴν κατοχὴν.

Ἡ δὲ Αὐστρία ἀφοῦ ἀνήγγειλεν ὅτι δὲν ἀ-

ποδέχεται ειρήνην ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῶν συνυπογραψασῶν τὴν παρισινήν συνθήκην δυνάμεων ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν εὐρωπαϊκοῦ συνεδρίου καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὰς δυνάμεις ταύτας—ἐκτὸς εἰς τὴν Τουρκίαν— πρόσκλησιν, ἐν ἧ προτείνει μὲν ὡς ἔδραν τοῦ συνεδρίου τὴν Βιέννην, προστίθησι δὲ ὅτι γενήσεται σκέψις ἐὰν ἐν τῷ συνεδρίῳ παρσταθῆσονται πρώτιστα μὲν ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ρουμανία, εἶτα δὲ ἡ Σερβία καὶ τὸ Μαυροβούνιον. Καὶ πᾶσαι μὲν αἱ ἄλλαι δυνάμεις ἀπεδέξαντο τὴν πρόσκλησιν, ἀλλ' ἡ Ῥωσσία δὲν ἀπάντησεν εἰσέτι ἢ εὖρεν ὑπεκρυγὰς τινας, οἷαν φερ' εἶπειν, ὅτι τὸ συνέδριον δεόν νὰ συνέλθῃ ἐν δευτερευούσῃ τινὶ πόλει καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀπέναντι τῶν τοιούτων ὑπεκρυγῶν καὶ τῶν ἀύξουσῶν καθ' ἐκάστην ἀξιώσεων τῆς Ῥωσσίας, ἡ Αὐστρία διέταξε τὴν ἐμπόλεμον κατάστασιν μεγάλου μέρους τοῦ στρατοῦ αὐτῆς καὶ συνεκέντρωσεν εἰς τὰ μεθόρια Σερβίας, Βοσνίας καὶ Ρουμανίας στρατιωτικὰ σώματα, δι' ὧν προέβη, λέγεται, ἢ προβαίνει ὁσονούπω εἰς τὴν κατοχὴν τῶν δύο πρώτων ἐπαρχιῶν.

Ἐνώπιον τῶν σπουδαιοτάτων τούτων γεγονότων, δευτερεύουσιν ὅλως ἔχει σημασίαν ἢ εἰς Ἀδριανούπολιν ἀποστολὴ τοῦ Σαρφέτ πασσᾶ ὅπως συνυπογράψῃ μετὰ τῶν Ῥώσσιων πληρεξουσίων στρατηγῶν Ἰγνατιέφ καὶ κ. Νελιδῶφ τοὺς προκαταρκτικοὺς ὅρους, εἰς οὓς ἀναπτυχθήσονται αἱ βάσεις τῆς εἰρήνης. Οὐδόλως ἐπίσης ἄπορον, καθ' ὃ ἀπορρέον ἐξ αὐτῆς τῆς φοβερᾶς τῶν πραγμάτων καταστάσεως, ὅτι ἐκρίθη ἀνγκυαία ἢ τῆς Βουλῆς διάλυσις. Πρὸς ἔπαινον τῶν χριστιανικῶν μελῶν τῆς διαλυθείσης ταύτης Βουλῆς ὀφειλομένον νὰ εἰπωμεν ὅτι γενναίαν ἤρε φωνὴν κατὰ τῶν φρικωδῶν κακουργημάτων τῶν βασιβουζούκων καὶ Κιρκασίων, ὧν οἱ ἄθλοι καὶ ἰδίᾳ οἱ περὶ Βιζύην, ἧς ἀπέκτειναν περὶ τὰς δισχιλίαις ἀθώας ψυχὰς καὶ τὴν ὁποίαν κατηρήμωσεν, ὑπερβαίνουσι πᾶσαν ἀνθρωπίνην διάνοισιν.

Τὸ ἐλληνοτουρκικὸν ἐπεισόδιον ἔληξεν εἰρηρικῶς, τῶν μὲν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ἐγγυηθεισῶν τῇ Ἑλλάδι ὅτι τὰ δίκαια τοῦ ἑλ-

ληνισμοῦ ληφθήσονται ὑπ' ὄψιν ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ συνεδρίῳ, τῆς δὲ Ἑλλάδος ἀποσυρᾶς τὰ στρατεύματα αὐτῆς ἐκ Θεσσαλίας. Τὰ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην διαμειφθέντα συνοψίζονται εἰς τὰ ἐπόμενα.

Τὴν τρίτην καὶ τὴν τετάρτην τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος οἱ ἐν Ἀθήναις ἀντιπρόσωποι τῶν ἐξ μεγάλων δυνάμεων συνῆλθον εἰς συνεδρίασιν ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Ῥωσσικῆς πρεσβείας.

Μετὰ τὰς συνεδριάσεις ταύτας ὁ πρεσβευτῆς κ. Σαβούρωφ, ὡς ἀρχαιότερος τῶν ἄλλων πρεσβευτῶν, μετὰ τὸν πρῶτον πουργῶ κ. Κουμουνδούρω καὶ παρὰ τῷ ἐπί τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργῶ κ. Θ. Δηλιγιάννῃ, ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς ἐκ μέρους τῶν μεγάλων δυνάμεων, ὅτι ἂν ἀνεκάλει τὸν εἰς Θεσσαλίαν εἰσβαλόντα τακτικὸν στρατὸν, αὐταὶ ὑπέσχοντο νὰ προνοήσωσι περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς τιμῆς, τῆς περιουσίας καὶ τῆς ζωῆς τῶν κατοίκων τῶν ἐλληνικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, ὑποστηρίζουσαι καὶ τὰ δίκαια τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐν τῷ συγκροτηθησμένῳ συνεδρίῳ.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀνακοίνωσιν τῶν μεγάλων δυνάμεων συνῆλθεν εἰς συνεδρίασιν τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, μεθ' ὃ ὁ ἐπί τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός ἐδήλωσεν εἰς τοὺς πρεσβευτὰς ὅτι ἀπεδέχετο τὴν προτεινομένην συμφωνίαν. Ἀφ' ἑτέρου ὁ ἐπί τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργός τηλεγραφικῶς διέταξε τὸν στρατηγὸν Σουτσον νὰ ἐπανεέλθῃ μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν στρατοῦ ἐντὸς τῆς μεθορίου γραμμῆς, ἐκεῖ δὲ νὰ παραμείνῃ.

Τὴν δευτέραν 31/11 φεβρουαρίου, ὁ ὑπουργός τῶν ἐξωτερικῶν κ. Δηλιγιάννης ἀνήγγειλε τὴν τροπὴν ταύτην τοῦ ζητήματος εἰπὼν ἐπὶ λέξει ὅτι αἱ εὐρωπαϊκαὶ κυβερνήσεις «ἀνελάμβανον ὅπως ἐξακτίσωσι πᾶν μέσον πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τιμῆς, τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν ὁμοφίλων τῶν ἐλληνικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Τουρκίας, θέλουσι δὲ ὑποστηρίξαι τὰ ἐλληνικὰ δίκαια ἐν τῷ συνεδρίῳ». Ἐπὶ δὲ τούτου, ἐκπληρωθέντος τοῦ σκοποῦ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως διατάχθη ὁ στρατός νὰ ἐπανεέλθῃ.